

SELETUSKIRI
regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 7 lõike 2, § 76 lõike 4 ja § 77 lõike 2 alusel.

Eelnõuga kehtestatakse tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise täpsemad nõuded, sealhulgas nõuded tootjaorganisatsioonile ning nõuded tema põhikirja, liikmete arvu ning toodangu koguse ja väärtuse kohta, tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise kord ning taotlusele esitatavad nõuded ja teavitamisel esitatavate andmete loetelu.

Tunnustatud tootjaorganisatsioonid koosnevad ühe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013¹ artikli 1 lõikes 2 loetletud teatava sektori (edaspidi ka *sektor*) põllumajandustootjatest, on nende tootjate algatusel asutatud ning nende poolt demokraatlikult juhitud organisatsioonid. Tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidud on asutatud tunnustatud tootjaorganisatsioonide algatusel ning nad teostavad tootjaorganisatsioonide mis tahes tegevusi ja eesmärgi.

Tootjaorganisatsioonide ja nende liitude peamine eesmärk on tugevdada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas. Kuulumine tootjaorganisatsiooni või nende liitu aitab põllumajandustootjatel vähendada tehingukulusid ning teha koostööd teiste põllumajandustootjatega oma toodete töötlemisel ja turustamisel. Seeläbi on põllumajandustootjatel parem ühine läbirääkimispositsioon, võimaldades näiteks koondada tarneid, parandada turustamist, pakkuda liikmetele tehnilist ja logistilist tuge, aidata kvaliteedijuhtimisega ning soodustada teadmussiiret. Tootjaorganisatsioon tegeleb vähemalt ühe Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 152 loetletud tegevusega ja järgib vähemalt üht samas artiklis loetletud eesmärki. Sellele lisaks peavad tootjaorganisatsioonid vastama teatud lisatingimustele, nagu minimaalne liikmete arv ja toodete minimaalne kogus või väärtus. Teatavad nõuded kehtivad ka tootjaorganisatsiooni põhikirja kohta, mis eelkõige peab andma liikmetele võimaluse organisatsiooni demokraatlikult juhtida. Tootjaorganisatsioonide tegevuse põhimõtted tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklitest 152–154 ja 159–161. Tunnustatud tootjaorganisatsioonina tegutsemise oluliseks eeliseks saab pidada ka erandeid Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) konkurentsieeskirjadest: tunnustatud tootjaorganisatsioon võib oma liikmete nimel kavandada nende kogutoodangu või selle osa tootmist, optimeerida tootmiskulusid, viia põllumajandustoodeteid turule ja pidada läbirääkimisi põllumajandustoodete tarnelepingute üle. Konkurentsierandite puhul on oluline, et need kehtiksid sarnastele tegutsemise reeglitele alluvatele organisatsioonidele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013 ongi selleks loodud tunnustatud tootjaorganisatsiooni mõiste ning nimetatud määruse kohaselt lubatakse tootjaorganisatsioonina tunnustada ainult sellist juriidilist isikut, kelle põhikirjaga on sätestatud eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854).

organisatsiooni ja tema otsuseid. Viimane nõue ei kehti piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni kohta.

EL-i õigusega ei ole määratletud ühistulise tegevuse juriidilist vormi, kuna liikmesriigiti on ühistuline tegevus ja selleks sobivaimad tegutsemisvormid reguleeritud erinevalt. Lähtuvalt liikmeriigi õiguskorrast otsustab sobivaima juriidilise isiku vormi iga liikmesriik ise: Eestis on selleks tulundusühistu. Tulundusühistuseaduse § 43 kohaselt on igal ühistu liikmel otsustamisel üks hääl, mis tagab ühistu demokraatliku juhtimise. Erandina teistest tootjaorganisatsioonidest ei pea piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon oma põhikirjas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 kohaselt ette nägema eeskirju, mis tagavad ühistu demokraatliku juhtimise. Hoolimata sellest erandist vastab Eestis ka piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni olemusele enim tulundusühistu, kelle eesmärk on toetada ja soodustada oma liikmete majanduslikke huve ühise majandustegevuse kaudu. Tulundusühistu on piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni puhul sobivaim õiguslik vorm ka seetõttu, et sarnaselt teiste sektoritega vastab tulundusühistu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõikes 1 sätestatud nõuetele, sealhulgas koosneb piima- ja piimatootesektoris tegutsevatest tootjatest ning on loodud nende algatusel. Seega on tunnustatud tootjaorganisatsioon eelkõige eri põllumajandustootjaid koondav tulundusühistu, kes vastab tootjaorganisatsiooni tunnustamiseks sätestatud nõuetele.

EL-is oli 2023. aasta seisuga tunnustatud tootjaorganisatsioone kokku 3163, aasta varem 3022. Kõige enam on tootjaorganisatsioone Prantsusmaal (594), Itaalias (541) ja Hispaanias (526). Enam kui pooled (1600) neist tegutsesid puu- ja kõõgiviljasektoris. Vaid kahes liikmesriigis – Leedus ja Luksemburgis – ei ole praeguse seisuga mitte ühtegi tootjaorganisatsiooni. Kuni 2022. aasta veebruarini ei olnud ka Eestis ühtegi tootjaorganisatsiooni, rääkimata tunnustatud tootjaorganisatsioonidest, kuid praeguseks on tunnustatud kuus tootjaorganisatsiooni. Tunnustatud tootjaorganisatsioonide liite on EL-is kokku 84 ja need asuvad peamiselt Prantsusmaal.

Viimastel aastatel on Eestis põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute arv kasvanud, mis näitab, et põllumajandustootjate koondumine muutub järjest aktuaalsemaks ja ka põllumajandustootjad on avatumad võimalusele taotleda tulundusühistu tunnustamist tootjaorganisatsioonina. 2020. aasta lõpu seisuga oli Eestis registreeritud 113 aktiivset põllumajanduslikku tulundusühistut, mis koondasid 2259 põllumajandustootjat. Kuna enamik põllumajandusühistutest on siiski vähese turujõu ja läbirääkimispositsiooniga (49% neist on väikesed, kuni viie liikmega) võrreldes teiste tarneahela osalistega, siis on põllumajandustootjate üheks võimaluseks tugevdada oma positsiooni tarneahelas tootjaorganisatsioonidesse koondumise kaudu.

Eelnõu on ette valmistatud asendamaks maaeluministri 9. juuni 2016. a määrust nr 38 „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“ uue terviktekstiga. Asendamise vajadus tuleneb asjaolust, et 1. jaanuarist 2023. a jõustus ELÜPS-i uus versioon ja seni kehtinud seaduse alusel antud rakendusaktid tuleb ajapikku asendada. Eelnõuga muudetakse osas sektorites tootjaorganisatsioonide tunnustamiseks minimaalne sõltumatute liikmete arv ja minimaalne turustatava toodangu väärtus ning lisatakse tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise võimalus ka piima- ja piimatootesektoris; tunnustamise taotlemise protsessis muudatusi ei tehta.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna nõunik Ragne Lokk (625 6148, ragne.lokk@agri.ee) ja sama osakonna valdkonnajuht Janeli Tikk (625 6299, janeli.tikk@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb viiest peatükist ja seitsmest paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 kehtestatakse määruse reguleerimisala.

Eelnõu eesmärk on kehtestada tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise täpsemad nõuded, sealhulgas nõuded tootjaorganisatsioonile ning nõuded tema põhikirja, liikmete arvu ning toodangu koguse ja väärtuse kohta, tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise kord ning taotlusele esitatavad nõuded ja teavitamisel esitatavate andmete loetelu.

Eelnõu §-s 2 on sätestatud täpsemad nõuded tunnustamist taotlevale tootjaorganisatsioonile ja tootjaorganisatsioonide liidule.

Eelnõu § 2 lõikes 1 sätestatakse, et tootjaorganisatsioonina võib tunnustada ELÜPS-i § 75 alusel tulundusühistut või Euroopa Liidu Nõukogu määruse (EÜ) nr 1435/2003 „Euroopa ühistu (SCE) põhikirja kohta“ rakendamise seaduses (edaspidi *SCEPS*) sätestatud Eestis asuvat Euroopa ühistut (edaspidi mõlemad koos *tootjaorganisatsioon*), kes vastab tootjaorganisatsioonile esitatavatele nõuetele.

ELÜPS-i § 75 kohaselt võib tootjaorganisatsioonina tunnustada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud eesmärgil tegutsevat sama määruse artikli 1 lõikes 2 nimetatud põllumajandustoodete sektorites tegutsevaid tootjaid ühendavat juriidilist isikut, kes vastab tootjaorganisatsioonile esitatud nõuetele. Lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise III peatükis ja teistes asjakohastes EL-i õigusaktides ning ELÜPS-is sätestatust, täpsustatakse eelnõu § 2 lõikes 1, kes on see Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud eesmärgil tegutsev sama määruse artikli 1 lõikes 2 nimetatud sektorites tegutsevaid tootjaid ühendav juriidiline isik. Eelnõu kohaselt on selleks juriidiliseks isikuks nii tulundusühistu kui ka SCEPS-is sätestatud Eestis asuv Euroopa ühistu.

EL-i õigusega ei ole määratletud ühistulise tegevuse juriidilist vormi, kuna liikmesriigiti on ühistuline tegevus ja selleks sobivaimad tegutsemisvormid reguleeritud erinevalt. Lähtuvalt liikmeriigi õiguskorrast otsustab sobivaima juriidilise isiku vormi iga liikmesriik ise. Eestis on selleks tulundusühistu, kus igal liikmel on otsustamisel üks hääl, mis tagab ühistu demokraatliku juhtimise. Kuna tunnustatud tootjaorganisatsioonile kehtivad teatud erandid EL-i konkurentsieeskirjadest, on oluline, et erand kehtiks samasugustele organisatsioonidele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 kohaselt lubatakse tootjaorganisatsioonina tunnustada ainult sellist juriidilist isikut, kelle põhikirjaga on sätestatud eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja

tema otsuseid. See tähendab, et ühel liikmel on otsustamisel üks hääl. Eestis on see põhimõte sätestatud tulundusühistuseaduse §-s 43.

Kuigi erandina teistest tootjaorganisatsioonidest ei pea piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 kohaselt oma põhikirjas ette nägema eeskirju, mis tagavad ühistu demokraatliku juhtimise, siis hoolimata sellest erandist vastab Eestis ka piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni olemusele enim tulundusühistu, kelle eesmärk on toetada ja soodustada oma liikmete majanduslikke huve ühise majandustegevuse kaudu. Tulundusühistu on sobivaim õiguslik vorm piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni puhul ka seetõttu, et samamoodi teiste sektorite tootjaorganisatsioonidega vastab see tulundusühistu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõikes 1 sätestatud nõuetele, sealhulgas koosneb piima- ja piimatootesektoris tegutsevatest tootjatest ning on loodud nende algatusel.

Lisaks tulundusühistule võib tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleda SCEPS-is sätestatud Eestis asuv Euroopa ühistu (Societas Cooperativa Europaea) (edaspidi *SCE*), kes vastab tootjaorganisatsioonile esitatavatele nõuetele, mis tähendab, et SCE peab täitma samamoodi kõiki eelnõu §-des 2 ja 4 sätestatud nõudeid nii tootjaorganisatsiooni tunnustamise kui ka tunnustamise taotlemise kohta. SCE õiguslikku seisundit reguleerib SCEPS niivõrd, kuivõrd seda ei ole reguleeritud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1435/2003². Siinkohal on oluline märkida, et kui SCE soovib taotleda enda tunnustamist tootjaorganisatsioonina eelnõu alusel, peab ta olema kantud äriregistrisse, mille kohaselt on tema asukohaks registreeritud Eesti. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1435/2003 artikli 1 lõike 3 kohaselt on SCE peamine eesmärk oma liikmete vajaduste rahuldamine või nende majandusliku ja sotsiaalse tegevuse arendamine, eelkõige sõlmides nendega kokkuleppeid kaupade tarnimiseks või teenuste osutamiseks või selliste tööde tegemiseks, mida SCE ise teeb või tellib. Samuti võib SCE tegevuse eesmärk olla oma liikmete vajaduste rahuldamine, toetades selleks eespool kirjeldatud viisil nende osalemist ühe või mitme SCE või riikliku ühistu majandustegevuses. SCE võib tegutseda tütarettevõtja kaudu.

Seega vastavad SCE loomise eesmärgid nii tunnustatud tootjaorganisatsiooni (juriidiline isik, kelle põhikirjaga on sätestatud eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema otsuseid) kui ka tulundusühistu (igal liikmel on otsustamisel üks hääl, mis tagab ühistu demokraatliku juhtimise) loomise eesmärgile. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1435/2003 preambuli punkti 12 kohaselt peaks üldpõhimõtetel põhineva, kuid ühistute eripära arvestava SCE kui uue Euroopa Liidu õigusliku vormi kasutuselevõtmine võimaldama ühistutel tegutseda väljaspool oma riigi piire kas osal või kogu ühenduse territooriumil. Seetõttu võimaldatakse edaspidi ka SCE-l ennast tootjaorganisatsioonina tunnustada.

Eelnõu § 2 lõike 2 kohaselt peab tootjaorganisatsioon olema tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta. Kuna tootjaorganisatsioonile esitatavate nõuete hulgas on ka nõue turustatud põllumajandustoodete väärtuse ja tarnitava toorpiimakoguse kohta, siis see tähendab, et tootjaorganisatsioon peab olema tegutsenud enne tunnustamise taotlemist.

Eelnõu § 2 lõike 3 kohaselt peab tootjaorganisatsioon vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõikes 1 ja artikli 154 lõikes 1 sätestatud nõuetele ning piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon artikli 161 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

² Nõukogu määrus (EÜ) nr 1435/2003 Euroopa ühistu (SCE) põhikirja kohta (ELT L 207, 18.08.2003, lk 1–24).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 1 kohaselt võib tunnustada tootjaorganisatsioone, mis on asutatud tootjate algatusel ja koosnevad ühe konkreetse sektori tootjatest ning mida kõnealused tootjad demokraatlikult kontrollivad. Tootjaorganisatsioon peab tegelema vähemalt ühe tegevusega (nt ühine töötlemine, turustamine, pakendamine või kvaliteedikontrolli korraldamine või sisendite ühishanked) ning järgima vähemalt ühte konkreetset eesmärki (nt tootmise kavandamine, pakkumise koondamine ja liikmete toodete turuleviimine või tootmiskulude ja investeeringutasuvuse optimeerimine).

Mis puudutab eesmärke, mida tootjaorganisatsioon peab järgima, on siinjuures erandiks puu- ja köögiviljasektor, kes peab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 160 kohaselt järgima vähemalt ühte Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 1 punkti c alapunktides i–iii sätestatud kolmest eesmärgist, mis on järgmised:

- 1) selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudmisele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;
- 2) pakkumise koondamine ja liikmete toodete turuleviimine, sealhulgas otseturunduse kaudu;
- 3) tootmiskulude ja investeeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnavalastele ja loomade heaolu standarditele ning omahindade tasakaalustamine.

Samuti peab tootjaorganisatsioon vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõikes 1 sätestatud nõuetele, kui tootjaorganisatsioon taotleb enda tunnustamist tootjaorganisatsioonina.

Piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon peab vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõikes 1 sätestatud nõuetele, mille kohaselt koosneb piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon piima- ja piimatootesektoris tegutsevatest tootjatest, on loodud nende algatusel ning järgib konkreetset eesmärki, mis võib hõlmata ühte või mitut järgmistest eesmärkidest:

- 1) selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudlusele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas;
- 2) tarnete koondamine ning piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni liikmete toodete turuleviimine;
- 3) tootmiskulude optimeerimine ja omahindade stabiliseerimine.

Eelnõu § 2 lõikes 4 sätestatakse iga sektori tootjaorganisatsiooni kohta minimaalne arv liikmeid, kes toodavad selle sektori põllumajandustoodet, mille kohta tootjaorganisatsioon tunnustamist taotleb, ja kes ei ole üksteisega valitseva mõju kaudu seotud konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses (edaspidi *sõltumatu liige*).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 kohaselt jagatakse EL-i toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustooted sektoriteks, nagu teravili, puu- ja köögiviljad, veise- ja vasikaliha, piim ja piimatooted, sealih, lamba- ja kitseliha ja muud tooted, ning sama määruse artikli 152 lõike 1 punkti a kohaselt võib tunnustada tootjaorganisatsioone, mis koosnevad ühe sektori tootjatest. Niisamuti peab piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon koosnema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 1 punkti a kohaselt üksnes piima- ja piimatootesektoris tegutsevatest tootjatest. Seega tunnustatakse tootjaorganisatsiooni ühe teatud sektoriga hõlmatud konkreetse põllumajandustootete kohta.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 1 punkti b ning piima- ja piimatootesektori puhul artikli 161 lõike 1 punkti b kohaselt kehtestab liikmesriik tunnustamist taotleva tootjaorganisatsiooni liikmete miinimumarvu. Kui siiani said tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleda tulundusühistu ja SCE, kellel on vähemalt kümme liiget, siis seni kehtinud tunnustamise nõuete rakendamisel on selgunud, et tuleb arvestada konkreetse sektori eripära ja sektoris tegutsevate tootjate arvu. Seega edaspidi kehtestatakse väiksemates sektorites, näiteks puu- ja köögiviljasektor, väiksemad liikmete arvud ja suuremates sektorites, näiteks piima- ja piimatootesektor, suuremad liikmete arvud.

Tunnustamist taotleval tulundusühistel või SCE-l on minimaalne arv liikmeid, kes on sõltumatud liikmed ehk need liikmed, kes toodavad konkreetse sektori seda põllumajandustoodet, mille kohta tunnustamist taotletakse, ja kes ei ole üksteisega valitseva mõju kaudu seotud konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses. See tähendab, et nendel sõltumatutel liikmetel puudub võimalus oluliselt mõjutada üksteise juhtorganite koosseisu, hääletamist või otsustamist või kasutada või käsutada teise liikme kogu vara või olulist osa sellest. Järelikult loetakse üheks liikmeks neid tunnustamist taotleva tulundusühistu ja SCE liikmeid, kes on üksteisega seotud konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu. Konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 kohaselt on valitsev mõju võimalus ühe või mitme ettevõtja poolt ühiselt või ühe või mitme füüsilise isiku poolt ühiselt teise ettevõtja aktsiate või osade omamise kaudu, tehingu või põhikirja alusel või muul viisil otseselt või kaudselt mõjutada teist ettevõtjat, mis võib seisneda õiguses

- 1) oluliselt mõjutada teise ettevõtja juhtorganite koosseisu, hääletamist või otsuseid või
- 2) kasutada või käsutada teise ettevõtja kogu vara või olulist osa sellest.

Minimaalse liikmete arvu nõue tootjaorganisatsioonile on sätestatud seetõttu, et tootjaorganisatsioonina tunnustamine eeldab põllumajandustootjate koostööd, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013 loetletud tegevusi ühiselt ellu viia ning selle kaudu seatud eesmärgi täita. Kui tunnustamist taotleks tootjaorganisatsioon, kelle liikmed on omavahel seotud, siis tegutsemine tunnustatud tootjaorganisatsioonina ei annaks soovitud tulemusi ega täidaks oma eesmärki, sest tootjaorganisatsiooni eesmärgid (tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse nõudmise järgi, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas, tootmiskulude ja investeringutasuvuse optimeerimine reageerimaks keskkonnavalastele ja loomade heaolu standarditele ning omahindade tasakaalustamine) ja tegevused (ühine kvaliteedikontrolli korraldamine, sisendite ühishanked) on laiemad kui üksnes põllumajandustoodete ühine turustamine (tegutsemine tulundusühistuna), mistõttu eeldab see liikmete vahel suuremat koostööd ja organiseeritust, et selle kaudu tugevdada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas.

Tulundusühituseaduse kohaselt võib ühistu liikmeks astuda nii füüsiline isik kui ka juriidiline isik. Seega võib tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleva tulundusühistu või SCE liikmeks olla ka tulundusühistu, kui see tulundusühistu vastab tunnustamist taotleva tootjaorganisatsiooni liikmetele sätestatud nõuetele. See tähendab, et tootjaorganisatsiooni liikmeks olev tulundusühistu ei tohi olla seotud valitseva mõju kaudu konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses tootjaorganisatsiooni teiste liikmetega, kes toodavad seda põllumajandustoodet, mille kohta tunnustamist taotletakse, et tagada tootjaorganisatsiooni eesmärk ja olemus.

Lisaks eelnimetatud sõltumatutele liikmetele peab tootjaorganisatsioon arvestama ka oma mittetootjatest liikmeid. Euroopa Kohtu otsuses C-183/22 on selgitatud, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013 ei välista seda, et tootjaorganisatsioonil on lisaks tootjatele ka mittetootjatest liikmed, kes võivad otsustava mõju tõttu kontrollida tootjaorganisatsiooni otsuseid ja seeläbi nende tegevust. Seetõttu peab selle tootjaorganisatsiooni tunnustamise eest vastutav liikmesriigi asutus kontrollima, et tootjaliikmetel oleks tootjaorganisatsiooni üldkoosolekul häälteenamus ja et mittetootjatest liikmetel ei oleks isegi ilma häälteenamuseta muid otsuseid või kaudseid võimalusi kontrollida tootjaorganisatsiooni tegevust. Seega selleks, et teha kindlaks, kas tootjaorganisatsiooni põhikiri sisaldab eeskirju, mis võimaldavad tootjaorganisatsiooni tootjaliikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja selle tehtud otsuseid, peavad tootjaorganisatsiooni liikmetest enamuse moodustama n-ö tootjaliikmed.

Tulundusühistuseaduse § 4 kohaselt võib ühistu asutada vähemalt kaks isikut, kuid võttes arvesse tunnustatud tootjaorganisatsiooni eesmärke ja olemust (tugevdada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas, pakkuda liikmetele tehnilist ja logistilist tuge, konkurentsireeglite erandid), on oluline, et tootjaorganisatsioonina tunnustamist saaksid taotleda need tulundusühistud, kellel on võimekus tootjaorganisatsiooni eesmärke täita. „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“ sekkumiste kaudu on soodustatud põllumajandusühistute loomist, kuid valdavalt on need tulundusühistud väikesed (enamjaolt kuni viieliikmelised) ja killustunud. Ka 2022. aastal Maaelu Teadmuskeskuse avaldatud uuringust „Ülevaade põllumajandustootjate tulundusühistutest Eestis³“ selgus, et enamus (49%) aktiivsetest ühistutest on väikesed, kuni viie liikmega. Samuti selgus uuringust, et suurema liikmete arvuga ühistud teenivad suurema tõenäosusega kasumit ja on jätkusuutlikumad. Põllumajandusühistute väiksus, killustatus ja suhteliselt suur kahjumit teenivate ühistute osakaal kinnitab ühistute vähest omafinantseerimise võimekust, mis omakorda takistab ühistegevuse arengut. Eelnõuga sätestatakse erinevates sektorites tegutsevatele tootjaorganisatsioonidele erinevad minimaalsed sõltumatute liikmete arvud, et ergutada ühistuid tootjaorganisatsioonidena tunnustamist taotlema ja suurendama nii oma liikmete arvu kui ka müügitulu. Alla viie liikmega tootjaorganisatsioonil ei ole tõenäoliselt olulist turujõudu, et pidada läbirääkimisi toidu tarneahela teiste osalistega, mis on tootjaorganisatsioonide loomise ja tunnustamise üks peamistest eesmärkidest. EL-is on tootjaorganisatsioonide liikmete arv enamasti vahemikus 100–1000 põllumajandustootjat ja maksimaalse liikmete arvu kohta piiranguid ei ole.

Eelnõu § 2 lõikes 5 sätestatakse, et piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni sõltumatute liikmete hulka võib arvata ka piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni liikmeks oleva tulundusühistu kõik sõltumatud liikmed, kuid sellisel juhul seda tulundusühistut ennast liikmeks ei arvata.

Kui tunnustamist taotleb tulundusühistu või SCE, kelle liikmeteks on nii põllumajandustootjad kui ka tulundusühistud, siis võib piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemisel arvata tootjaorganisatsiooni liikmete hulka lisaks põllumajandustootjatele, kes kuuluvad otse tootjaorganisatsiooni liikmete hulka, ka tootjaorganisatsiooni liikmeks oleva tulundusühistu kõik sõltumatud liikmed, kes kuuluvad kaudselt tootjaorganisatsiooni liikmete hulka. Sellisel juhul, kui tootjaorganisatsiooni liikmete hulka arvatakse tema liikmeks oleva tulundusühistu kõik sõltumatud liikmed, seda tulundusühistut ennast tootjaorganisatsiooni

³ Maaelu Teadmuskeskuse tehtud uuring on kättesaadav veebilehel https://www.pikk.ee/wp-content/uploads/2022/11/Pollumajandustootjate_tulundusuhistud_uuringuaruanne_2022.pdf.

liikmeks ei arvata. Seega arvatakse sellisel juhul tootjaorganisatsiooni liikmete hulka nii tootjaorganisatsiooni otseliikmed (põllumajandustootjad, sealhulgas tulundusühistud) kui ka need põllumajandustootjad, kes kuuluvad tootjaorganisatsiooni liikmete hulka tootjaorganisatsiooni liikme ehk tulundusühistu kaudu. Näiteks kui tunnustamist taotleb tulundusühistu A, kelle liikmeteks on 15 põllumajandustootjat ja tulundusühistu B, kelle liikmeteks on omakorda 15 põllumajandustootjat, siis kokku on tunnustamist taotleval tulundusühistul A 30 liiget. Seega lähivad tootjaorganisatsiooni liikmete puhul arvesse ka teise ringi tulundusühistu liikmed, kuid mitte see tulundusühistu ise, kelle liikmed arvatakse tootjaorganisatsiooni liikmete hulka. Kui tulundusühistusse B kuulub tulundusühistu C, siis tulundusühistu C liikmeid enam tunnustamist taotleva tulundusühistu A liikmete hulka ei arvestata, vaid tulundusühistu C loetakse tulundusühistu B üheks liikmeks. Tulundusühistu C liikmed ei lähe arvesse, sest nendele liikmetele on tunnustatud tootjaorganisatsiooni tegevuse mõju liiga kaudne.

Erinevalt teistest sektoritest arvestatakse piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni sõltumatute liikmete hulka ka need sõltumatud põllumajandustootjad, kes kuuluvad tunnustamist taotlevasse tootjaorganisatsiooni kaudselt, sest tulundusühistu või SCE tunnustamine tootjaorganisatsioonina avaldab mõju ka nende tegevusele. Need sõltumatud liikmed, kes kuuluvad tunnustamist taotlevasse tulundusühistusse või SCE-sse kaudselt (st kuuluvad tootjaorganisatsiooni liikmete hulka tootjaorganisatsiooni liikme ehk tulundusühistu kaudu), võetakse tootjaorganisatsiooni liikmena arvesse üksnes tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemisel tootjaorganisatsiooni sõltumatute liikmete arvu nõude täitmiseks. Nendele nn kaudsetele liikmetele ei laiene tunnustatud tootjaorganisatsiooni õigused ega kohustused. Vajaliku arvu liikmete kokkuarvestamisel peavad tootjaorganisatsiooni kõik 25 liiget (tootjaorganisatsiooni otsesed ja kaudsed liikmed omavahel) olema sõltumatud.

Eelnõu § 2 lõikes 6 kehtestatakse tunnustamist taotleva tootjaorganisatsiooni turustatava toodangu miinimumväärtused. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 1 punkti b kohaselt kehtestab turustatava toodangu miinimumkoguse või -väärtuse liikmesriik.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 kohaselt jagatakse EL-i toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustooted sektoriteks, nagu teravili, puu- ja köögiviljad, veise- ja vasikaliha, piim ja piimatooted, sealiha, lamba- ja kitseliha ja muud tooted, ning sama määruse artikli 152 lõike 1 punkti a kohaselt võib tunnustada tootjaorganisatsioone, mis koosnevad ühe sektori tootjatest. Näiteks kuuluvad õlikultuurid ja kaunviljad muude toodete sektori alla ja kui tootjaorganisatsioon soovib ennast tunnustada näiteks kaunvilja osas, peab ta eelnõu § 2 lõike 6 kohaselt olema tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme majandusaasta keskmisena turustanud kaunvilja muu põllumajandustoote kohta kehtestatud väärtuse eest, milleks on 100 000 eurot. Kui tunnustamist taotleb näiteks teraviljasektori tootjaorganisatsioon, kelle tootjatest liikmed kasvatavad lisaks teraviljale ka kaunvilja või õlikultuure, siis sellisel juhul võib teraviljasektori toote kohta kehtestatud müügitulu väärtuse (6 000 000 euro eest) hulka arvestada ka kaunvilja või õlikultuuri müügitulu.

Kuna Eestis on nii ühistuline tegevus kui ka põllumajanduses tegutsevate tulundusühistute müügitulud erinevates sektorites väga erinevad, siis lähtuti turustatava toodangu miinimumväärtuste kehtestamisel iga sektori hetkeolukorrast ning seetõttu on tunnustamist taotlevatele tootjaorganisatsioonidele kehtestatud sektorite kaupa erinevad

miinimumväärtused. 2022. aastal Põllumajandusuuringute Keskuse avaldatud uuringust „Ülevaade põllumajandustootjate tulundusühistutest Eestis“ selgus, et enim põllumajanduslikke tulundusühistuid on registreeritud teraviljasektoris (64) ning piima- ja piimatootesektoris (21). Puu- ja köögiviljasektoris tegutseb vaid viis ja kartulikasvatases kaks tulundusühistut. Aktiivselt tegutsenud ühistute summaarne müügitulu oli 2020. aastal 311 miljonit eurot. Kogu müügitulust 47% teenisid teraviljasektoris kuuluvad ühistud ning 45% piimasektoris tegutsevad ühistud. Müügitulu liikme kohta arvatuna näitas suuremaid sissetulekuid samuti peamistes põllumajandustootmise tegevusvaldkondades: piimasektoris teeniti ühe liikme kohta müügitulu 318 738 eurot ja teraviljasektoris 256 247 eurot. Seega on erinevates sektorites olukord erinev ja turustatavate koguste miinimumväärtuste kehtestamisel võeti arvesse sektorites valitsevat hetkeolukorda, ühistute arvu, müügitulu suurust ja võimalust põllumajandustootjate ühinemiseks erinevates sektorites. Turustatavate koguste miinimumväärtuste kehtestamisel on arvestatud ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 1 punktis b sätestatuga, mille kohaselt ei tohiks liikmesriigi kehtestatud turustatud toodangu väärtus ja ka liikmete arv takistada tunnustamast tootjaorganisatsioone, kes tegelevad väikesemahulise tootmisega.

Eelnõu § 2 lõike 7 kohaselt peab tootjaorganisatsioon juhul, kui ta on tegutsenud alla kolme majandusaasta, olema taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal või taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta keskmisena turustanud vähemalt üht eelnõu § 2 lõikes 6 nimetatud põllumajandustoodet samas lõikes sätestatud väärtuses.

Arvestades põllumajandussektori eripära, mis tähendab, et müügitulusid mõjutavad erinevad põllumajandustootjatest sõltumatud tegurid, nagu näiteks ebasoodsad ilmastikutingimused, hindade kõikumine ning taime- ja loomahaigused, võetakse turustatava toodangu miinimumväärtuse arvutamisel arvesse tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme majandusaasta müügitulude keskmine väärtus. Kuna tootjaorganisatsioonina tunnustamine on ühistegevuse arengu kõrgeim tasand, siis kehtestatakse tootjaorganisatsioonina tunnustamiseks erinevates sektorites taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme majandusaasta müügitulude keskmine väärtus (eelnõu § 2 lõige 6). Samas, kui eelnõus kehtestatud taotluse esitamisele vahetult eelnenud kolme majandusaasta müügitulude keskmine väärtus saavutatakse lühema aja jooksul, saavad ka need tootjaorganisatsioonid tunnustamist taotleda eeldusel, et nad on tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta. Seega võetakse vähem kui kolm majandusaastat tegutsenud tootjaorganisatsiooni puhul turustatava toodangu väärtuse arvutamisel arvesse tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamisele vahetult eelnenud ühe või kahe majandusaasta müügitulude keskmine väärtus.

Eelnõu § 2 lõike 8 kohaselt peab piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon olema tarninud tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamise kuule vahetult eelnenud 12 kuu jooksul toorpiima vähemalt 5% ning piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon, kelle tegevuskoht on Saare maakonnas, vähemalt 4% Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 149 lõike 5 alusel avaldatud Eesti toorpiimakogusest.

Minimaalse piimakoguse kriteerium, mille kohaselt peab tootjaorganisatsioon tunnustamise saamiseks olema tarninud vähemalt 5% Eestis kalendriaastas toodetud toorpiimast, on olnud aastaid sama. Sellise lävendi kehtestamisel on lähtutud asjaolust, et ühelt poolt oleks see piisavalt madal ega vähendaks tootjate initsiatiivi hinnaläbirääkimiste võimaluse kasutamiseks. Teisalt peab koondatav piimakogus olema piisavalt suur stimuleerimaks tootjaid suuremale

koostööle. Tootjaorganisatsioon, kelle tegevuskoht on Saare maakonnas, peab tunnustamise saamiseks olema tarninud vähemalt 4% Eestis kalendriaastas toodetud toorpiimast. Minimaalse piimakoguse vähendamine Saare maakonnas tegutsevatele ühistutele on tingitud asjaolust, et saarel asuvatel ühistutel on asukoha tõttu piiratud võimalused leida liikmeid mandril tegutsevate tootjate hulgast, sest on suuremad kulud toorpiima tarnimisel. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 1 punkti b kohaselt kehtestab liikmesriik turustatava toodangu miinimumkoguse, mida tootjaorganisatsioon peab oma tegutsemispiirkonnas tagama, seetõttu saab Saare maakonda lugeda eraldi tegutsemispiirkonnaks ning võttes arvesse seal tegutsemisest tulenevaid piiranguid, kehtestatakse Saare maakonnale erand, et motiveerida ka selle piirkonna põllumajandustootjaid koonduma ühistusse ja taotlema tunnustamist tootjaorganisatsioonina tegutsemiseks.

Piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni minimaalse tarnitava toorpiimakoguse nõude täitmise arvestamisel võetakse aluseks tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamise kuule vahetult eelnenud 12 kuu jooksul tarnitud toorpiimakogus, sest tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlust on võimalik esitada aasta ringi, millest tulenevalt lähtutakse minimaalse toorpiimakoguse nõude täitmise arvestamisel tootjaorganisatsiooni poolt tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse esitamisele vahetult eelnenud 12 kuu jooksul tarnitud toorpiimakogusest.

Eelnõu § 2 lõike 9 kohaselt on tootjaorganisatsioonil põhikiri, millega peavad olema muu hulgas ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 153 või piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni puhul artikli 161 lõikes 1 sätestatud tingimused. Eelkõige peaksid tunnustamiskriteeriumid ja tootjaorganisatsioonide põhikirjad tagama, et sellised organisatsioonid on asutatud tootjate algatusel ja neid kontrollitakse kooskõlas eeskirjadega, mis võimaldavad tootjatest liikmetel demokraatlikult kontrollida oma organisatsiooni ja tema otsuseid.

Tootjaorganisatsiooni põhikiri nõuab selle tootjatest liikmetelt eelkõige aruandlust toodangu ja turustamise kohta ning kuulumist ainult ühte tootjaorganisatsiooni, kes toodavad selle sektori põllumajandustoodet. Põhikirjas sätestatakse ka eeskirjad, mis võimaldavad tootjaliikmetel oma organisatsiooni ja selle otsuseid demokraatlikult kontrollida, uute liikmete vastuvõtmise eeskirjad jne.

Piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonil on põhikiri, mis peab vastama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 1 punktidele a, b ja c. Artikli 161 lõikes 1 sätestatu kohaselt võivad liikmesriigid tunnustada tootjaorganisatsioonidena neid tootjaorganisatsioone, mis koosnevad piima- ja piimatootesektoris tegutsevatest tootjatest, on loodud nende algatusel ning järgivad vähemalt üht konkreetset eesmärki (selle tagamine, et tootmine kavandatakse ja kohandatakse vastavalt nõudlusele, eriti kvaliteedi ja kvantiteedi osas, tarnete koondamine ning tootjaorganisatsiooni liikmete toodete turuleviimine, tootmiskulude optimeerimine ja omahindade stabiliseerimine). Tootjaorganisatsioonil peab olema miinimumarv liikmeid (vähemalt 25 sõltumatut liiget) ja ta peab tagama oma tegutsemispiirkonnas turustatava toodangu miinimumkoguse (5% ja Saare maakonnas 4%). Tootjaorganisatsioonil peavad olema piisavad tõendid selle kohta, et ta suudab pikema aja jooksul nõuetekohaselt ja tõhusalt ning tarneid koondades tegutseda, ning põhikiri, mis vastab eespool kirjeldatule.

Eelnõu § 2 lõike 10 kohaselt peab puu- ja köögiviljasektoris tegutseval tootjaorganisatsioonil olema põhikirjas lisaks ette nähtud, et viie sõltumatu liikmega tootjaorganisatsioonist väljaastumiseks esitab sõltumatu liige kirjaliku avalduse vähemalt kuus kuud enne väljaastumist ning rohkem kui viie sõltumatu liikmega tulundusühistust väljaastumiseks vähemalt kolm kuud enne väljaastumist. Väljaastumise korral lõpeb liikmelisus jooksva majandusaasta lõppemisega. Puu- ja köögiviljasektori puhul loetakse tootjaorganisatsiooni sõltumatuks liikmeks komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891⁴ artikli 2 punkti b tähenduses tootjaliiget.

Alus nõude kehtestamiseks tuleb komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artiklist 6 ja selle artikli kohaselt peab tootja olema tootjaorganisatsiooni liikmeks vähemalt ühe aasta ehk liikmesuse miinimumkestus on vähemalt üks aasta. Sama nõue minimaalse liikmeksoleku aja kohta kehtib ka teiste sektorite tootjaorganisatsiooni sõltumatutele liikmetele, välja arvatud piima- ja piimatootesektor.

Kui tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleb puu- ja köögiviljasektoris tegutsev tulundusühistu või SCE, siis enne tema tootjaorganisatsioonina tunnustamist peab Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) komisjoni rakendusmääruse (EL) 2017/892⁵ artikli 24 lõike 1 kohaselt tegema haldus- ja kohapealset kontrolli. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse puu- ja köögiviljasektoris tegutseva tulundusühistu või SCE vastavust tootjaorganisatsiooni tunnustamiskriteeriumitele. Sama artikli lõike 2 kohaselt peab *PRIA* kontrollima vähemalt üks kord viie aasta jooksul kõigi tunnustatud tootjaorganisatsioonide vastavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise III peatükis ja teistes asjakohastes EL-i õigusaktides ning ELÜPS-is ja selles eelnõus sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 2 lõikes 11 sätestatakse, et kui puu- ja köögiviljasektoris tegutseva tootjaorganisatsiooni põhikirjas on ette nähtud, et tootjaliige võib müüa toodet otse tarbijale, võib väljaspool tootjaorganisatsiooni turustatud asjaomase toodangu väärtus komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 12 lõike 2 kohaselt olla kuni 25% selle tootjaliikme turustatava asjaomase toodangu väärtusest. Tegemist on täiendava sättega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 160, mis sätestab, et puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni põhikirjas nõutakse, et selle tootjaliikmed turustaksid kogu oma toodangu tootjaorganisatsiooni kaudu.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse nõuded tootjaorganisatsioonide liidule. Tootjaorganisatsioonide liiduna võib tunnustada vähemalt kahe samas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõikes 2 nimetatud sektoris tunnustatud tootjaorganisatsiooni asutatud tulundusühistut (edaspidi *tootjaorganisatsioonide liit*), kes vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 156 sätestatud nõuetele.

⁴ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorite osas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 neis sektorites kohaldatavate karistuste osas ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 (ELT L 138, 25.05.2017, lk 4–56).

⁵ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/892, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 138, 25.05.2017, lk 57–91).

Tootjaorganisatsioonide liit koosneb ühe konkreetse sektori vähemalt kahest tunnustatud tootjaorganisatsioonist, tegeleb vähemalt ühe tegevusega, näiteks ühine töötlemine, turustamine või pakendamine, ja järgib vähemalt ühte konkreetset eesmärki, näiteks tootmise kavandamine, pakkumiste koondamine, tootmiskulude ja investeringutasuvuse optimeerimine. Näiteks sealihasektoris tegutsev tunnustatud tootjaorganisatsioon ei saa moodustada tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitu koos veiselihasektoris tegutseva tunnustatud tootjaorganisatsiooniga, sest tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidu saavad moodustada sama sektori tunnustatud tootjaorganisatsioonid.

Tootjaorganisatsioonide liidud on katusorganisatsioonid, mis tegutsevad kahe või enama tunnustatud tootjaorganisatsiooni nimel ja mis luuakse nende tegevuste elluviimiseks, mida tootjaorganisatsioonid ise ellu ei vii või ei saa tõhusalt ellu viia või mis on sarnased tootjaorganisatsioonide juba elluviidavatele tegevustele, kuid nad teevad seda suuremal piirkondlikul või riiklikul tasandil. 2023. aastal oli EL-is kokku 84 tootjaorganisatsioonide liitu, kellest enamik tegutses Prantsusmaal, Itaalias ja Hispaanias.

ELÜPS-i § 77 lõikes 1 sätestatakse, et ka tootjaorganisatsioonide liidu suhtes kohaldatakse tootjaorganisatsiooni tunnustamise kohta käivaid sätteid, kui EL-i õigusaktides või ELÜPS-is ei ole sätestatud teisiti. EL-i asjakohaste õigusaktide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 1b kohaselt käsitatakse viiteid tootjaorganisatsioonidele ka viidetena tootjaorganisatsioonide liitudele, mida tunnustatakse vastavalt artikli 156 lõikele 1, kui sellised liidud vastavad artikli 152 lõikes 1 sätestatud tingimustele. Nimetatud määruse artikli 156 lõike 1 kohaselt võivad liikmesriigid taotluse esitamise korral tunnustada teatavasse sektorisse kuuluvaid tootjaorganisatsioonide liite, mis on asutatud tootjaorganisatsioonide algatusel ning nad võivad täita tootjaorganisatsioonide kõiki tegevusi ja eesmärgi.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse tunnustamise taotluse esitamine ja nõuded taotlusele ning taotluse menetlemise kord.

Eelnõu § 4 lõike 1 kohaselt esitab tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit (edaspidi koos ka *taotleja*) tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise taotlemiseks PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse. Taotlust saab esitada aasta ringi. Taotleja esitab taotluses lisaks taotleja andmetele (tulundusühistu või SCE ärinimi ja äriregistri kood ning taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed) ka taotluse selgelt sõnastatud sisu ja tulundusühistu või SCE asutamise kuupäeva.

Eelnõu § 4 lõikes 2 loetletakse andmed, mis tootjaorganisatsioon peab lisaks lõikes 1 nimetatud andmetele esitama. Tootjaorganisatsioon ehk tulundusühistu või SCE esitab taotluses enda nende sõltumatute liikmete nimekirja, kes toodavad seda toodet, mille kohta tunnustamist taotletakse. Tulundusühistu või SCE mittetootjatest liikmete arv esitatakse juhul, kui tulundusühistul või SCE-l on liikmeteks ka mittetootjatest liikmeid. Andmeid sõltumatute liikmete arvu kohta on vaja selleks, et edastada komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/232⁶ artiklis 5 sätestatud teave Euroopa Komisjonile.

Taotluses peab olema nimetatud tulundusühistu või SCE tegevus ja eesmärk ning toode või puu- ja köögiviljasektori puhul ka tooterühm, mille kohta tunnustamist taotletakse. Nagu

⁶ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/232, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 tootjate koostöö teatavate üksikasjade osas (ELT L 44, 19.02.2016, lk 1–4).

seletuskirja eelnõu § 2 lõike 3 selgitava osa juures on juba selgitatud, peab tootjaorganisatsioon tegelema vähemalt ühe tegevusega ja järgima vähemalt ühte konkreetset eesmärki.

Taotlusega esitatakse ka turustatud toodete loetelu ja väärtus (eurot aastas) või taotluse esitamise kuule vahetult eelnenud 12 kuu jooksul tulundusühistu või SCE tarnitud toorpiimakogused kilogrammides kuude kaupa, kui taotlejaks on piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon. PRIA võib nõuda piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonilt tootjaorganisatsiooni tunnustamisel ka lisadokumente toorpiimakoguse kohta. Sellise õiguse annab haldusorganile haldusmenetluse seaduse § 38 lõige 1, mis sätestab, et haldusorganil on õigus nõuda haldusmenetluse käigus nii menetlusosaliselt kui ka muudelt isikutelt nende käsutuses olevate tõendite ja andmete esitamist, mille alusel teeb haldusorgan kindlaks asja lahendamiseks olulised asjaolud. Seega kehtib haldusorgani õigus nõuda asja lahendamiseks vajalike tõendite ja andmete esitamist kõigi taotlejate kohta.

Eelnõu § 4 lõikes 3 sätestatakse, millised dokumendid esitab tootjaorganisatsioon koos taotlusega. Koos taotlusega esitatakse järgmised dokumendid:

- 1) tulundusühistu või SCE põhikiri ja tema liikmete nimekiri;
- 2) tootjaorganisatsiooni sõltumatute liikmete toodetavate nende toodete nimekiri, mille kohta tunnustamist taotletakse, ning andmed nende toodete koguseliste näitajate kohta, nagu kasvupind või loomühikute arv. Need andmed esitavad kõik põllumajandustoodete sektorid, v.a piima- ja piimatootesektor. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1308/2013 I lisas on loetletud erinevate sektorite alla kuuluvad põllumajandustooted, mida arvestatakse konkreetse sektori toodete hulka;
- 3) asjakohane dokument, mis tõendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 1 punktis c või artikli 161 lõike 1 punktis c sätestatud nõude täitmist. Selleks dokumendiks võib olla asjakohane leping või arve või muu tõendav dokument selle kohta, et tulundusühistul või SCE-l on olemas või on võimalik kasutada tööjõudu, seadmeid ja tehnikat. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 1 punkti c kohaselt peab tunnustamist taotlev tootjaorganisatsioon esitama tegevuste nõuetekohase elluviimise kohta piisavaid tagatisi nii kestuse kui ka tõhususe, inimressursi, seadmete ja tehnika liikmete kasutusse andmise ja asjakohasel juhul pakkumise koondamise seisukohast lähtudes. Sama määruse artikli 161 lõike 1 punktis c sätestatakse, et tunnustamist taotlev piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonil peab olema piisavalt tõendeid selle kohta, et ta suudab pikema aja jooksul nõuetekohaselt ja tõhusalt ning tarneid koondades tegutseda;
- 4) tulundusühistu või SCE otsus selle kohta, kui suure osa turustatava toodangu väärtusest kohustab tulundusühistu või SCE oma tootjaliiget turustama tulundusühistu kaudu, kui taotleja on puu- ja köögiviljasektoris tegutsev tulundusühistu või SCE. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 12 lõike 2 kohaselt ei või tootjaliikmete poolt väljaspool tootjaorganisatsiooni turustatud toodangu maht või väärtus ületada 25% iga tootjaliikme turustatavast toodangust;
- 5) tulundusühistu või SCE otsus selle kohta, kas ja millistel tingimustel lubab tulundusühistu või SCE komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/891 artikli 12 lõike 1 punkti a alusel oma tootjaliikmel müüa tooteid otse tarbijale, kui taotleja on puu- ja köögiviljasektoris tegutsev tootjaorganisatsioon.

Tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemine toimub ainult elektrooniliselt ehk taotlus koos eelnõus sätestatud dokumentidega esitatakse PRIA-le vaid PRIA e-teenuse keskkonna kaudu, seega puudub vajadus taotlusvormi avaldamiseks PRIA veebilehel.

Eelnõu § 5 lõigetes 1–3 sätestatakse taotluse menetlemine.

ELÜPS-i § 76 kohaselt on tootjaorganisatsiooni tunnustamine menetlus, mille käigus hinnatakse taotleja vastavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise III peatükis ja teistes asjakohastes EL-i õigusaktides ning ELÜPS-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele. ELÜPS-i § 76 kohaselt peab tootjaorganisatsioon teavitama PRIA-t oma liikmeskonna muutmisest ning põhikirja ja tootjaorganisatsioonina tegutsemise muude oluliste asjaolude muutumisest. Tootjaorganisatsiooni tunnustatakse tähtajatult.

Tootjaorganisatsioonile esitatud asjakohaste nõuete täitmise kontrollimine haldusmenetluse käigus tunnustamise taotluse alusel toimub kooskõlas ELÜPS-i §-ga 8. Riiklikku järelevalvet tootjaorganisatsiooni tunnustamise nõuete täitmise üle teostatakse ELÜPS-i §-de 120 ja 121 alusel. Nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 4 punkti b kui ka artikli 161 lõike 3 punkti b kohaselt peavad liikmesriigid kontrollima enda määratud ajavahemiku järel, kas tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja ka tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidud vastavad nendele esitatud tunnustamise nõuetele.

PRIA teeb tootjaorganisatsiooni tunnustamise või sellest keeldumise otsuse ELÜPS-i § 71 lõike 1 alusel nelja kuu jooksul nõuetekohase taotluse ja sellele lisatud dokumentide saamisest arvates. PRIA teeb tootjaorganisatsiooni tunnustamisest keeldumise otsuse ELÜPS-i § 71 lõikes 2 sätestatud alustel. Tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse nelja kuu pikkune menetlusaeg on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1308/2013.

PRIA võib tootjaorganisatsiooni tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistada ELÜPS-i § 71 lõike 3 alusel või kui tunnustatud tootjaorganisatsioon esitab sellekohase kirjaliku taotluse. ELÜPS-i § 71 lõike 3 kohaselt otsustatakse taotluse rahuldamise ehk tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine, kui põllumajandustoodete ühise turukorralduse abinõude rakendamise korral ilmnevad pärast taotluse rahuldamise ehk tunnustamise otsuse tegemist ELÜPS-i § 71 lõikes 2 sätestatud asjaolud (isik, taotlus või kavandatav tegevus ei vasta ettenähtud nõuetele, isik ei esita ega tee teatavaks menetluses tähtsust omavaid asjaolusid ja tõendeid või takistab kohapealse kontrolli tegemist ning taotluses või taotluse menetluse käigus on teadlikult esitatud valeandmeid) või isik ei võimalda teostada riiklikku järelevalvet esitatud nõuete täitmise üle.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse teavitamisel esitatavad andmed.

Eelnõu § 6 lõikes 1 sätestatakse, et tunnustatud tootjaorganisatsioon ja tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit esitavad PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu iga aasta 1. novembriks komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/232 artikli 5 lõikes 2 sätestatud andmed. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/232 artiklis 5 sätestatakse teave, mille liikmesriigid peavad tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja tunnustatud tootjaorganisatsioonide liitude kohta Euroopa Komisjonile teatama. Enamik andmeid on administratiivsed ja eraldi teatamist ei vaja. Nimetatud määruse artikli 5 lõike 2 kohaselt peavad liikmesriigid teatama komisjonile iga aasta 15. novembriks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõikes 2 loetletud põllumajandustoodete eri sektorite kaupa rühmitatud tunnustatud riiklike ja riikidevaheliste tootjaorganisatsioonide ning nende tunnustatud liitude kohta järgmise teabe:

a) turustatud toodangu väärtus üksuse kohta, kindlaks määratud vastavalt komisjoni

delegeeritud määruse (EL) 2022/126⁷ artiklitele 31 ja 32, ning vajaduse korral iga toote või toodete loetelu kohta, mille kohta tunnustus anti. Kui andmed turustatud toodangu kohta puuduvad, edastatakse väärtus „0“;

b) piima- ja piimatootesektoris tunnustatud üksuste puhul, kui see on asjakohane, iga üksuse toodetud turustatava toorpiima aastane maht tootjaliikmesriigi kaupa riikidevahelise organisatsiooni puhul;

c) puu- ja köögiviljasektoris tunnustatud üksuste puhul värskest turustamiseks mõeldud toodangu osa ning töötlemiseks mõeldud toodangu osa väärtuse ja mahu järgi.

Eeltoodu tõttu sätestataksegi, et tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidud peavad vastavad andmed edastama PRIA-le iga aasta 1. novembriks.

Eelnõu § 6 lõikes 2 sätestatakse, et tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon ning tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide liit esitavad PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 511/2012⁸ artikli 2 lõike 2 kohaselt enne läbirääkimiste algust läbiräägitava hinnangulise tootmismahu ja eeldatava toorpiimakoguse tarneperioodi kohta teatise. Nimetatud teatis peab sisaldama tunnustatud tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu ärinime ja äriregistri koodi ning tema esindaja nime ja kontaktandmed. Teatisele tuleb märkida ka läbiräägitav hinnanguline toorpiimakogus kilogrammides ja läbiräägitava toorpiimakoguse eeldatava tarneperioodi algus- ja lõppaeg.

Läbirääkimiste alused lepingute sõlmimiseks piima- ja piimatootesektoris on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 149. Tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon või tootjaorganisatsioonide liit võib pidada tema liikmeks olevate põllumajandustootjate nimel kogu või osa nende ühistoodangu osas läbirääkimisi lepingute üle, mis käsitlevad toorpiima tarnimist põllumajandustootjalt toorpiima töötlejale või sama määruse artikli 148 lõike 1 kolmanda lõigu tähenduses kogujale. Tootjaorganisatsioon võib pidada läbirääkimisi tingimusel, et selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus ei tohi ületada 4% liidu kogutoodangust ja selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogus, mida toodetakse või tarnitakse konkreetses liikmesriigis, ei tohi ületada 33% selle liikmesriigi kogutoodangust. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 149 lõike 2 punkti f kohaselt võib läbirääkimisi pidada tingimusel, et tootjaorganisatsioon teavitab pädevaid asutusi liikmesriigis või liikmesriikides, kus ta tegutseb, selliste läbirääkimistega hõlmatud toorpiimakogusest.

Eelnõu § 6 lõike 3 kohaselt esitavad tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon ning tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonide liit PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 511/2012 artikli 2 lõike 3 kohaselt iga aasta 31. jaanuariks tegelikult tarnitud

⁷ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 täiendavate nõuetega teatavatele sekkumisviisidele, mille liikmesriigid määravad kindlaks kõnealuse määruse kohastes ajavahemikuks 2023–2027 ette nähtud ÜPP strateegiakavades, ning eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (ELT L 20, 31.01.2022, lk 52–94).

⁸ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 511/2012 nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevahelisi organisatsioonide ning lepingute sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ja lepingulisi suhteid käsitlevate teatamiste kohta piima- ja piimatootesektoris (ELT L 156, 16.06.2012, lk 39–40).

toorpiimakoguse kohta teatise. Selle teatise puhul on oluline märkida kalendriaasta, mille kohta andmed esitatakse, ehk lõppenud kalendriaasta. Teatisele peab märkima ka läbirääkimiste teel sõlmitud lepingute alusel eelnenud kalendriaastal tegelikult tarnitud toorpiimakoguse kilogrammides ning toorpiima tootmise koha ja kui toorpiima tootmiskohad on erinevad, peab teatama koha, kus toimub toorpiima tarnimine. Kui tunnustatud tootjaorganisatsioonil või tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidul on sõltumatuid liikmeid teistest liikmesriikidest, tuleb teatisele märkida tegelikult tarnitud toorpiimakogus liikmesriigi kohta.

Eelnõu §-ga 7 tunnistatakse kehtetuks maaeluministri 9. juuni 2016. a määrus nr 38 „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks järgmised EL-i õigusaktid:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854);
- 2) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2017/891, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 puu- ja köögivilja ning töödeldud puu- ja köögivilja sektorite osas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 neis sektorites kohaldatavate karistuste osas ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 543/2011 (ELT L 138, 25.05.2017, lk 4–56);
- 3) komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/892, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 138, 25.05.2017, lk 57–91);
- 4) komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 511/2012 nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud tootjaorganisatsioone ja tootmisharudevahelisi organisatsioone ning lepingute sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ja lepingulisi suhteid käsitlevate teatamiste kohta piima- ja piimatootesektoris (ELT L 156, 16.06.2012, lk 39–40);
- 5) komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/232, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 tootjate koostöö teatavate üksikasjade osas (ELT L 44, 19.02.2016, lk 1–4).

Nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <https://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Eelnõu võimaldab Eestis rakendada EL-i ühise turukorralduse raames põllumajandustootjate positsiooni parandamiseks tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude tunnustamist.

Määrusel on positiivne mõju, sest põllumajandustootjate koondumine tootjaorganisatsioonidesse aitab kaasa koostöö suurenemisele põllumajandussektoris. Tootjaorganisatsioonide ja nende liitude kaudu on organisatsioonid jätkusuutlikumad pakkumaks oma liikmetele (põllumajandustootjatele) soodsamaid võimalusi toodete töötlemiseks ja turustamiseks, et tagada seeläbi stabiilsemad hinnad ja parema läbirääkimispositsiooni.

Määrus on ette valmistatud asendamaks maaeluministri 9. juuni 2016. a määrust nr 38 „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine“ uue terviktekstiga. Eelnõus on võrreldes seni kehtinud määrusega tehtud muudatused nagu näiteks on osas sektorites muudetud tootjaorganisatsioonide tunnustamiseks minimaalset sõltumatute liikmete arvu ja minimaalset turustatava toodangu väärtust, et senisest enam võtta arvesse konkreetse põllumajandussektori eripärase ja arengut. Lisaks on täpsustatud tootjaorganisatsioonide liite puudutavaid sätteid. Tunnustamise taotlemise protsessis sisulisi muudatusi ei tehta. Uue tervikteksti koostamine tagab määruse rakendamisel parema õigusselguse ning loob tunnustamist taotlevale tootjaorganisatsioonile ja tootjaorganisatsioonide liidule paremad ja selgemad tingimused tunnustamise taotlemiseks. Tehtavate muudatustega ei suurene tunnustamist taotlevate tootjaorganisatsioonide ja tootjaorganisatsioonide liitude halduskoormus.

Määruse kehtestamine ei too endaga kaasa organisatsioonilisi muudatusi avalikus sektoris. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi haldusalas ei muutu määruse jõustumisel ülesannete ega pädevuse jaotus.

Määruse rakendamisest ei tulene välissuhetealast, sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju, samuti ei ole määruse muudatustel mõju riigi julgeolekule, elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse rakendamiseks vajalikke menetlustoiminguid teeb PRIA, kellel on olemas määruse menetlemiseks vajalik haldussuutlikkus ja tehniline võimekus.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Kuna Rahandusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu nimetatud määruse § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu esitati arvamuse andmiseks PRIA-le, kes ei esitanud eelnõu kohta lisaettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnis Tänav

Innovatsiooni ja strateegia asekancler

kantsleri ülesannetes